

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG ANH THEO ĐỊNH PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ QUẬN NINH KIỀU, THÀNH PHỐ CẦN THƠ

Lê Hùng Cường¹ và Lê Tấn Phát^{2*}

¹Khoa Sư phạm Khoa học xã hội, Trường Sư phạm, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

²Học viên cao học, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Lê Tấn Phát, Email: leharry8397@gmail.com

Lịch sử bài báo

Ngày nhận: 25/11/2024; Ngày nhận chỉnh sửa: 23/12/2024; Ngày duyệt đăng: 30/12/2024

Tóm tắt

Bài báo trình bày nội dung về đánh giá thực trạng công tác quản lý dạy học môn Tiếng Anh tại các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, theo định hướng phát triển năng lực học sinh và những khó khăn trong triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Thông qua khảo sát, phỏng vấn cán bộ quản lý, giáo viên và quan sát trực tiếp các hoạt động dạy học. Kết quả cho thấy nhiều giáo viên chưa đủ năng lực áp dụng phương pháp giảng dạy mới, đặc biệt là phương pháp phát triển năng lực học sinh. Phần lớn giáo viên vẫn áp dụng phương pháp truyền thống, thiếu đổi mới trong phát triển năng lực giao tiếp của học sinh, dẫn đến việc học sinh thiếu cơ hội trải nghiệm và áp dụng kiến thức vào thực tế. Công tác quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh còn thiếu sự chỉ đạo đồng bộ và hiệu quả từ cấp quản lý và chưa hỗ trợ kịp thời giáo viên trong việc đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh, dẫn đến việc giáo viên thiếu tự tin và kỹ năng triển khai phương pháp mới. Hơn nữa, công tác giám sát và đánh giá kết quả dạy học thiếu chiều sâu, chưa phản ánh đúng thực tế chất lượng giảng dạy. Đây là cơ sở thực tiễn để cải thiện chất lượng dạy học, hướng đến mục tiêu đổi mới giáo dục theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Từ khóa: Dạy học tiếng Anh, phát triển năng lực học sinh, quản lý hoạt động, thực trạng.

DOI: <https://doi.org/10.52714/dthu.13.04S.2024.1444>

Trích dẫn: Lê, H. C., & Lê, T. P. (2024). Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ. *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 13(04S), 27-39. <https://doi.org/10.52714/dthu.13.04S.2024.1444>.

Copyright © 2024 The author(s). This work is licensed under a CC BY-NC 4.0 License.

CURRENTLY MANAGING ENGLISH TEACHING BASED ON COMPETENCE-DEVELOPMENT AT SECONDARY SCHOOLS IN NINH KIEU DISTRICT, CAN THO CITY

Le Hung Cuong¹ and Le Tan Phat^{2*}

¹*Faculty of Social Sciences Teacher Education, School of Education,
Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam*

²*Postgraduate, Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam*

**Corresponding author: Le Tan Phat, Email: leharry8397@gmail.com*

Article history

Received: 25/11/2024; Received in revised form: 23/12/2024; Accepted: 30/12/2024

Abstract

The article presents an assessment of English teaching management at secondary schools in Ninh Kieu district, Can Tho city, in line with the competence-based approach and the challenges under the 2018 National Education Program. Through surveys, interviews with management staff and teachers, and direct observation of teaching activities, the results show that many teachers lacked the ability to apply new teaching methods, especially those focused on developing student competencies. The majority of teachers still used traditional methods and failed to innovate in developing students' communication skills, resulting in students missing opportunities to experience and apply knowledge in real-life situations. The management of English language teaching lacked coordinated and effective guidance from school authorities and did not provide timely support for teachers in updating teaching methods aligned with student competency development. This has led to a lack of confidence and skills among teachers in implementing new teaching approaches. Furthermore, the monitoring and evaluation of teaching results lacked depth and did not accurately reflect the actual quality of teaching. This serves as a practical foundation for improvement toward educational reform based on the 2018 National Education Program.

Keywords: *Current situation, development of student competencies, English language teaching, management of activities.*

1. Đặt vấn đề

Trong thời đại cách mạng khoa học, công nghệ và trí tuệ nhân tạo, nguồn lực con người ngày càng quan trọng đối với sự phát triển quốc gia. Giáo dục đóng vai trò then chốt trong việc phát huy nguồn lực này, tạo nền tảng vững chắc cho sự tiến bộ xã hội. Hệ thống giáo dục cần đáp ứng yêu cầu đổi mới và phát triển, đặc biệt trong bối cảnh hội nhập quốc tế và sự phát triển mạnh mẽ của các ngành công nghiệp. Cải cách phương pháp giảng dạy ngoại ngữ, đặc biệt là Tiếng Anh, là một ưu tiên hàng đầu.

Nghị quyết 29-NQ/TW về đổi mới giáo dục nhấn mạnh việc cải cách phương pháp dạy học và quản lý giáo dục, đặc biệt là dạy ngoại ngữ và tin học nhằm phát triển năng lực giao tiếp, với môn Tiếng Anh là trọng tâm. Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 yêu cầu phát triển năng lực giao tiếp qua các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết. Tuy nhiên, việc triển khai chương trình tại các trường trung học cơ sở (THCS) gặp khó khăn, chủ yếu do đội ngũ giáo viên chưa đủ năng lực áp dụng phương pháp giảng dạy mới và công tác quản lý dạy học chưa hiệu quả. (Ban Chấp hành Trung ương, 2013).

Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 đã đặt ra mục tiêu rõ ràng về việc phát triển năng lực giao tiếp của học sinh (HS) qua các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai, nhiều trường THCS gặp khó khăn, chủ yếu do đội ngũ giáo viên chưa đủ năng lực để đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp giảng dạy, đặc biệt là phương pháp phát triển năng lực HS. Công tác quản lý dạy học cũng chưa hiệu quả, chưa hỗ trợ đầy đủ việc áp dụng phương pháp giảng dạy hiện đại (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018).

Tại các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, công tác quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh vẫn còn nhiều bất cập. Nhiều giáo viên vẫn áp dụng phương pháp truyền thống, thiếu sự đổi mới trong việc tiếp cận và phát triển năng lực HS. Điều này dẫn đến việc HS không có nhiều cơ hội để trải nghiệm, vận dụng kiến thức vào thực tiễn, cũng như chưa phát huy được hết tiềm năng trong việc học và sử dụng Tiếng Anh. Một bộ phận giáo viên chưa đủ động lực và sự chủ động trong việc cải tiến phương pháp dạy học, thậm chí một số người chỉ tập trung vào công việc dạy thêm hoặc làm nghề tay trái để tăng thu nhập.

Vì vậy, việc nghiên cứu công tác quản lý dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS tại các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ là hết sức cần thiết. Nghiên cứu này sẽ không chỉ góp phần giải quyết những vấn đề tồn tại trong công tác quản lý dạy học, mà còn giúp nâng cao chất lượng dạy học môn Tiếng Anh, đáp ứng yêu cầu đổi mới Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, tạo cơ hội cho HS phát triển toàn diện và đáp ứng nhu cầu học tập trong thời đại mới. Từ đó, giúp nâng cao chất lượng giáo dục của các trường THCS, góp phần vào việc cải cách và phát triển nền giáo dục quốc gia.

2. Nội dung

2.1. Cơ sở lý luận về quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh

Hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất HS đã trở thành xu thế quan trọng trong giáo dục hiện đại, nhằm phát triển con người toàn diện và đáp ứng nhu cầu xã hội. Tác giả Nguyễn Mai Khanh trong bài viết "Quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo tiếp cận phát triển năng lực HS trung học cơ sở" chỉ ra rằng quản lý dạy học Tiếng Anh theo tiếp cận phát triển năng lực HS bao gồm các yếu tố: quản lý giáo viên, HS và môi trường dạy học. Các nội dung quản lý này bao gồm quản lý mục tiêu và nội dung chương trình dạy học, quản lý hoạt động của HS, đổi mới phương pháp dạy học, xây dựng các điều kiện hỗ trợ và kiểm tra đánh giá kết quả học tập. Tuy nhiên, tác giả chưa đề cập đến việc xây dựng tổ chuyên môn, kế hoạch năm học và kế hoạch giảng dạy bộ môn Tiếng Anh trong các trường THCS cụ thể. (Nguyễn, 2021).

Các tác giả Lê Thị Thanh Thủy và Phạm Phương Tâm trong "Quản lý hoạt động dạy học

theo định hướng phát triển năng lực HS trong nhà trường phổ thông” nhấn mạnh các yếu tố quản lý theo hướng năng lực, bao gồm xây dựng điều kiện hỗ trợ dạy học và tăng cường động lực cho giáo viên. Tuy nhiên, tác giả chưa đề cập đến việc ứng dụng công nghệ thông tin trong đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá và quản lý dạy học, cũng như quản trị nhà trường theo lộ trình chuyển đổi số. (Lê & Phạm, 2020).

Tóm lại, việc quản lý hiệu quả trong giáo dục không chỉ là trách nhiệm của Hiệu trưởng mà còn cần sự hỗ trợ, đánh giá và cải tiến liên tục trong quá trình dạy học để đạt được những mục tiêu giáo dục đề ra.

Theo tác giả Nguyễn Quốc Chí và Nguyễn Thị Mỹ Lộc, quản lý là sự tác động có định hướng, có chủ đích của chủ thể quản lý (nhà quản lý) - trong tổ chức - nhằm làm cho tổ chức vận hành và đạt được mục đích của tổ chức. Cũng theo đó các tác giả còn phân định rõ hơn về hoạt động quản lý là quá trình đạt đến mục tiêu của tổ chức bằng cách vận dụng các chức năng kế hoạch hoá, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra. (Nguyễn & Nguyễn, 2012).

Richards (2019) nhấn mạnh rằng quản lý giáo dục cần xây dựng chương trình giảng dạy linh hoạt và cung cấp đầy đủ tài nguyên cho giáo viên để giảng dạy theo hướng phát triển năng lực. Bên cạnh đó, việc phân công giáo viên hợp lý và hiệu quả cũng là yếu tố quan trọng trong công tác quản lý.

Tác giả Nguyễn Thị Mỹ Lộc cũng nhấn mạnh rằng quản lý dạy học không thể hiệu quả nếu không có sự phát triển năng lực của giáo viên. Quản lý cần tạo điều kiện để giáo viên tiếp cận với các chương trình đào tạo nâng cao, hỗ trợ về mặt tài liệu, công nghệ và phương pháp giảng dạy. Điều này đảm bảo rằng giáo viên có đủ kỹ năng và kiến thức để triển khai các phương pháp dạy học hiện đại, giúp HS phát triển toàn diện các kỹ năng ngôn ngữ và năng lực cá nhân. (Nguyễn, 2017).

Trên đây là những cơ sở lý luận vững chắc, tạo nền tảng để tác giả tiến hành nghiên cứu, khảo sát và đánh giá một cách chính xác thực trạng việc học tiếng Anh tại các trường trung học cơ sở trên địa bàn quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Tác giả sử dụng các phương pháp nghiên cứu như phương pháp nghiên cứu lý luận; thực tiễn gồm (quan sát, điều tra, phỏng vấn, chuyên gia); phương pháp thống kê toán học.

Kết quả được nghiên cứu khảo sát định tính và định lượng từ 160 khách thể ở 12 trường THCS trên địa bàn quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ gồm: 40 cán bộ quản lý và 120 giáo viên. Để xử lý số liệu tác giả sử dụng công thức toán học để thống kê số liệu và tính trung bình. Công thức tính điểm trung bình (ĐTB) của từng yếu tố: $\frac{4A+3B+2C+D}{N}$. Trong đó: A, B, C và D lần lượt là số ý kiến chọn Tốt..., Khá..., Đạt..., Chưa...; Rất quan trọng..., quan trọng..., ít quan trọng..., không quan trọng...; N là tổng số người được phỏng vấn.

ĐTB lớn nhất là 4; ĐTB nhỏ nhất là 1. Định khoản là 0,75, theo đó quy ước đánh giá các mức độ của từng yếu tố dựa vào giá trị trung bình như sau: Từ 3,26 đến 4: Tốt/Rất; Từ 2,51 đến cận 3,25: Khá; Từ 1,70 đến cận 2,50: Đạt/Ít; Từ 1 đến cận 1,75: Chưa đạt/Không.

2.3. Kết quả nghiên cứu

2.3.1. *Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên về tầm quan trọng quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ*

Để tìm hiểu thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên về tầm quan trọng quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, chúng tôi tiến hành khảo sát thông qua ý kiến của cán bộ quản lý, giáo viên ở các trường. Kết quả thu được thể hiện ở Bảng 1.

Bảng 1. Kết quả mức độ nhận thức về tầm quan trọng quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh trường trung học cơ sở

STT	Mức độ quan trọng	Cán bộ quản lý		Giáo viên	
		SL	%	SL	%
1	Rất quan trọng	18	45,00	51	42,50
2	Quan trọng	22	55,00	64	53,34
3	Ít quan trọng	0	0,00	5	4,16
4	Không quan trọng	0	0,00	0	0,00

Qua kết quả khảo sát ở Bảng 1 cho thấy nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về sự cần thiết quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ cụ thể như sau: Ở mức rất quan trọng đối với cán bộ quản lý đạt 45,00%, giáo viên là 42,50%; ở mức độ quan trọng đối với cán bộ quản lý đạt 55,00%, giáo viên là 57,50%. Như vậy, hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ có ý nghĩa đặc biệt quan trọng và mang tính cấp thiết trong thời gian tới.

Để hiểu sâu sát hơn về thực trạng, chúng tôi tiến hành phỏng vấn một cán bộ quản lý và một giáo viên Trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ cho biết “Cần quản lý tốt hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều, đảm bảo khách quan thì mới đánh giá đúng thực trạng, từ đó mới có biện pháp phù hợp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động dạy học”.

Còn ý kiến của giáo viên cho biết: “Tôi nhận thấy hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều còn mang tính hình thức, chưa phản ánh đúng năng lực của giáo viên”. Qua ý kiến trên có thể thấy hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều vẫn chưa được quan tâm sâu sát trong quá trình đổi mới tổ chức thực hiện. Như vậy, ngoài việc cần phải tuyên truyền sâu rộng hơn để cán bộ quản lý và giáo viên nắm rõ được mục tiêu của hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS thì hiệu trưởng ở các trường THCS quận Ninh Kiều có giải pháp cụ thể, khả thi nhằm nâng cao nhận thức cho đội ngũ của nhà trường, vì vẫn còn một số cán bộ quản lý, giáo viên chưa nhận thức được hết ý nghĩa mục tiêu hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS.

2.3.2. Thực trạng lập kế hoạch hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Để đánh giá thực trạng lập kế hoạch hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, chúng tôi đã tiến hành điều tra và tham khảo ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên các trường THCS. Kết quả điều tra được thể hiện qua Bảng 2.

Bảng 2. Kết quả khảo sát về lập kế hoạch hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều

TT	Nội dung	Mức độ								ĐTB	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa đạt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Nghiên cứu các văn bản chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo, Phòng Giáo dục và Đào tạo ở địa phương về hoạt động dạy học môn Tiếng Anh	82	51,25	55	34,38	23	14,38	0	0,00	3,37	5

TT	Nội dung	Mức độ								ĐTB	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa đạt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
2	Xác định nội dung hoạt động dạy học môn Tiếng Anh trong nhà trường phù hợp với pháp luật, định hướng phát triển năng lực HS ở địa phương gắn với tình hình thực tiễn	102	63,75	35	21,88	23	14,38	0	0,00	3,49	1
3	Phân tích đánh giá thực trạng hoạt động dạy học môn Tiếng Anh trong nhà trường, xác định được điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội, thách thức và đưa các phương án cụ thể để xây dựng hoạt động dạy học môn Tiếng Anh của nhà trường	90	56,25	49	30,63	21	13,13	0	0,00	3,43	2
4	Xác định các biện pháp, cách thức, con đường cụ thể xây dựng hoạt động dạy học môn Tiếng Anh nhà trường	85	53,13	45	28,13	30	18,75	0	0,00	3,34	6
5	Xác định các nguồn lực phục vụ cho hoạt động hoạt động dạy học môn Tiếng Anh trường học	88	55,00	45	28,13	27	16,88	0	0,00	3,38	4
6	Kế hoạch cần chỉ rõ mục tiêu, cách thức và thời hạn tiến hành để đạt được mục tiêu. Cần thể hiện rõ các phương án cụ thể từng mục tiêu, nội dung... kiểm tra, đánh giá	90	56,25	42	26,25	28	17,50	0	0,0	3,39	3

Kết quả khảo sát về việc lập kế hoạch dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều cho thấy mức độ thực hiện đạt yêu cầu khá với ĐTB là 3,40. Cụ thể, nội dung "Xác định nội dung hoạt động dạy học môn Tiếng Anh trong nhà trường phù hợp với pháp luật, định hướng phát triển năng lực HS ở địa phương gắn với tình hình thực tiễn." đạt điểm cao nhất (3,49), cho thấy sự chú trọng đúng mức đến việc áp dụng pháp lý và thực tiễn trong giảng dạy. Ngược lại, nội dung "Xác định các biện pháp, cách thức, con đường cụ thể xây dựng hoạt động dạy học môn Tiếng Anh" có điểm thấp nhất (3,34), cho thấy công tác lập kế hoạch dạy học ở 12 trường vẫn thiếu tính cụ thể và hiệu quả.

Qua khảo sát và phỏng vấn, chúng tôi nhận thấy rằng mặc dù các trường THCS đã thực hiện đầy đủ các quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo về lập kế hoạch dạy học, nhưng trong

thực tế, công tác kiểm tra và quản lý kế hoạch dạy học môn Tiếng Anh vẫn còn một số hạn chế. Các giáo viên chưa chú trọng vào việc xây dựng kế hoạch dạy học đúng với đối tượng HS, nhiều kế hoạch chỉ mang tính hình thức, thiếu sự sáng tạo và cập nhật. Ban giám hiệu chưa kiểm tra chi tiết các kế hoạch này, dẫn đến việc một số giáo viên sao chép hoặc sửa đổi kế hoạch cũ để đối phó với công tác kiểm tra. Do đó, cần phải thay đổi nhận thức của giáo viên và áp dụng các biện pháp quản lý hiệu quả hơn để nâng cao chất lượng dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS.

2.3.3. Thực trạng tổ chức hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Tổ chức quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều là khâu quan trọng trong việc thực hiện kế hoạch hoạt động quản lý dạy học nhà trường. Trong khâu này, Hiệu trưởng triển khai đến các tổ chuyên môn có liên quan. Để nắm rõ về thực trạng tổ chức quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS, chúng tôi tiến hành khảo sát cán bộ quản lý và Giáo viên ở 12 trường THCS quận Ninh Kiều và thu được kết quả sau:

Bảng 3. Kết quả khảo sát tổ chức thực hiện hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều

TT	Nội dung	Mức độ								ĐTB	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa đạt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Chỉ đạo tổ trưởng chuyên môn xây dựng kế hoạch hoạt động dạy học môn Tiếng Anh trong nhà trường từ Hiệu trưởng	116	72,50	22	13,75	22	13,75	0	0,00	3,59	3
2	Xây dựng môi trường GD an toàn, thân thiện, lành mạnh dẫn đến trường học hạnh phúc nhằm thu hút và tạo động lực cho HS tích cực học tập nâng cao năng lực bản thân	136	85,00	24	15,00	0	0,00	0	0,00	3,85	1
3	Gia đình phối hợp với nhà trường trong quá trình giáo dục các con, tạo điều kiện cho các con tham gia tích cực các hoạt động dạy và học môn Tiếng Anh	95	59,38	43	26,88	22	13,75	0	0,00	3,46	4
4	Tạo ra không gian môi trường học tập và làm việc thoải mái, an toàn để thu hút sự sáng tạo khi tham gia hoạt động dạy học môn Tiếng Anh nhà trường	118	73,75	34	21,25	8	5,00	0	0,00	3,69	2

Quan sát vào Bảng 3 về thực trạng tổ chức quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh cho thấy các trường THCS quận Ninh Kiều có những đánh giá các nội dung ở các mức độ khác nhau. Trong các nội dung khảo sát thì nội dung “Xây dựng môi trường giáo dục an toàn, thân thiện, lành mạnh dẫn đến trường học hạnh phúc nhằm thu hút và tạo động lực cho HS tích cực học tập nâng cao năng lực bản thân” là nội dung có ĐTB đánh giá cao nhất là 3,85 được xếp bậc 1, chiếm 85%, ở mức độ tốt và 15% ở mức khá và không có mức đạt. Kế đó là nội dung “Tạo ra không gian môi trường học tập và làm việc thoải mái, an toàn để thu hút sự sáng tạo khi tham gia hoạt động dạy học môn Tiếng Anh nhà trường” được xếp thứ hai với kết quả đánh giá tốt là 73,75%, ĐTB là 3,69 được xếp bậc 2.

Tuy nhiên nội dung “Gia đình phối hợp với nhà trường trong quá trình GD các con, tạo điều kiện cho con em tham gia tích cực các hoạt động dạy và học môn Tiếng Anh là khâu yếu nhất được đánh giá tốt chỉ đạt 59,38%, còn đánh giá khá và đạt chiếm 40,63%. Qua đó cho thấy hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS là một trong những hoạt động chủ yếu mang tính quyết định đến chất lượng giáo dục của nhà trường nhưng được đánh giá trong công tác quản lý hoạt động dạy học chưa được đảm bảo sẽ làm ảnh hưởng đến chất lượng và hiệu quả hoạt động của một số trường THCS quận Ninh Kiều.

2.3.4. *Thực trạng chỉ đạo thực hiện hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ*

Bảng 4. Kết quả khảo sát mức độ chỉ đạo hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều

TT	Nội dung thực hiện	Mức độ								ĐTB	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Xác định mục tiêu cụ thể của hoạt động dạy học môn Tiếng Anh trong trường. Điều này bao gồm việc tạo ra một môi trường học tập, rèn luyện và hỗ trợ cán bộ, giáo viên	81	50,63	57	35,63	22	13,75	0	0	3,37	3
2	Cụ thể hóa và ra các quyết định thành lập tổ chuyên môn ở trường THCS	75	46,88	66	41,25	19	11,88	0	0	3,35	4
3	Cập nhật nội dung giảng dạy theo sách giáo khoa mới và các tài liệu bổ trợ. Tích hợp các chủ đề thực tế, văn hóa và xã hội vào chương trình học	71	44,38	61	38,13	28	17,50	0	0	3,27	6
4	Tổ chức các buổi tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho giáo viên để nâng cao phương pháp giảng dạy	104	65,00	28	17,50	28	17,50	0	0	3,48	1

TT	Nội dung thực hiện	Mức độ								ĐTB	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
5	Tạo điều kiện cho HS tham gia các câu lạc bộ tiếng Anh, cuộc thi nói, hay hoạt động giao lưu với người nước ngoài	77	48,13	59	36,88	24	15,00	0	0	3,33	5
6	Khuyến khích giáo viên áp dụng phương pháp dạy học tích cực như học nhóm, thảo luận, và dự án	99	61,88	35	21,88	25	15,63	1	0,63	3,45	2
7	Chỉ đạo thực hiện quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS là rất cần thiết để nâng cao chất lượng giáo dục và nâng cao năng lực HS	36	24,16	33	22,15	52	34,90	28	18,79	2,52	7

Từ kết quả khảo sát ở Bảng 4, chúng tôi có những nhận xét sau đây:

Nội dung được đánh giá cao nhất là “Tổ chức các buổi tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho giáo viên để nâng cao phương pháp giảng dạy” với ĐTB 3,48; xếp thứ hai là nội dung: “Khuyến khích giáo viên áp dụng phương pháp dạy học tích cực như học nhóm, thảo luận, và dự án” với ĐTB 3,45; xếp thứ ba là nội dung “Xác định mục tiêu cụ thể của hoạt động dạy học môn Tiếng Anh trong trường. Điều này bao gồm việc tạo ra một môi trường học tập, rèn luyện và hỗ trợ cán bộ, giáo viên” với ĐTB 3,37; xếp thứ tư là nội dung “Cụ thể hóa và ra các quyết định thành lập tổ chuyên môn ở trường THCS” với ĐTB 3,35. Các nội dung không được cán bộ quản lý và giáo viên các trường THCS đánh giá cao như: “Tạo điều kiện cho HS tham gia các câu lạc bộ tiếng Anh, cuộc thi nói, hay hoạt động giao lưu với người nước ngoài”, “Cập nhật nội dung giảng dạy theo sách giáo khoa mới và các tài liệu bổ trợ. Tích hợp các chủ đề thực tế, văn hóa và xã hội vào chương trình học”, “Chỉ đạo thực hiện quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS là rất cần thiết để nâng cao CLGD và nâng cao năng lực HS”. Đây chính là những nội dung chỉ đạo nhằm thúc đẩy hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS.

Trao đổi với chúng tôi về vấn đề này, 03 cán bộ quản lý cho biết: “Cái khó trong việc chỉ đạo thực hiện hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi về vật chất, tinh thần cho hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS là kinh phí; đa số các trường không có kinh phí để đầu tư cơ sở vật chất, kinh phí khen thưởng và kinh phí để hỗ trợ giáo viên tổ chức tốt hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS cũng rất hạn hẹp”.

Chúng tôi trao đổi với 05 giáo viên ở các trường THCS quận Ninh Kiều về các nội dung khảo sát và được biết: “Đầu năm học, Hiệu trưởng nhà trường có chỉ đạo tổ Tiếng Anh xây dựng nội dung, chương trình hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS. Tuy nhiên, Hiệu trưởng chưa hướng dẫn cụ thể cách thức thực hiện các hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS nên đa phần tổ chuyên môn và giáo viên còn lúng túng”.

Như vậy có thể thấy rằng, công tác chỉ đạo hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ còn nhiều hạn chế, cần có biện pháp tác động để công tác này được hiệu quả hơn.

2.3.5. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Để tìm hiểu và đánh giá thực trạng kiểm tra đánh giá hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, chúng tôi đã tiến hành điều tra và tham khảo ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên ở các trường THCS. Kết quả điều tra được tập hợp, xử lý và tổng hợp ở Bảng 5.

Bảng 5. Kết quả khảo sát về kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều

TT	Nội dung thực hiện	Mức độ đánh giá								ĐTB	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Xác định mức độ hiệu quả của các hoạt động quản lý trong dạy học môn Tiếng Anh. Đánh giá năng lực và sự tiến bộ của HS trong việc sử dụng tiếng Anh	75	46,88	66	41,25	19	11,88	0	0,00	3,35	4
2	Phát hiện những khó khăn, hạn chế trong quá trình dạy học để có biện pháp cải tiến kịp thời	85	53,13	50	31,25	25	15,63	00	00	2,38	8
3	Kiểm tra tính phù hợp của nội dung chương trình và sách giáo khoa với yêu cầu phát triển năng lực HS	98	61,25	36	22,50	26	16,25	0	0,00	3,45	3
4	Đánh giá việc áp dụng các phương pháp dạy học tích cực và khả năng sáng tạo của giáo viên trong thiết kế bài học	111	69,38	31	19,38	18	11,25	0	0,00	3,58	2
5	Kiểm tra khả năng nghe, nói, đọc, viết của HS thông qua các bài kiểm tra định kỳ và đánh giá thực hành	115	71,88	28	17,50	17	10,63	0	0,00	3,61	1
6	Đánh giá khả năng làm việc nhóm, giao tiếp và tư duy phản biện của HS qua các hoạt động nhóm và dự án	82	51,25	57	35,63	21	13,13	00	00	2,38	7

TT	Nội dung thực hiện	Mức độ đánh giá								ĐTB	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
7	Tổ chức khảo sát để thu thập ý kiến phản hồi từ HS và phụ huynh về chất lượng dạy học và sự tiến bộ của HS. Đồng thời, chia sẻ thông tin về kết quả học tập và thảo luận các vấn đề liên quan	91	56,88	42	26,25	27	16,88	00	00	2,40	6
8	Kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS là rất quan trọng để đảm bảo chất lượng giáo dục	85	53,13	52	32,50	23	14,38	0	0,00	3,39	5

Từ kết quả khảo sát ở Bảng 5 trong đó có 2 nội dung: “Tổ chức khảo sát để thu thập ý kiến phản hồi từ HS và phụ huynh về chất lượng dạy học và sự tiến bộ của HS. Đồng thời, chia sẻ thông tin về kết quả học tập và thảo luận các vấn đề liên quan”, “Đánh giá khả năng làm việc nhóm, giao tiếp và tư duy phản biện của HS qua các hoạt động nhóm và dự án” và “Phát hiện những khó khăn, hạn chế trong quá trình dạy học để có biện pháp cải tiến kịp thời” chưa hiệu quả, chỉ đạt ở mức độ trung bình.

Để tìm hiểu thực trạng này, chúng tôi trao đổi với 03 tổ trưởng tổ Tiếng Anh môn của các trường THCS và được biết: “Xác định mức độ hiệu quả của các hoạt động quản lý trong dạy học môn Tiếng Anh. Đánh giá năng lực và sự tiến bộ của HS trong việc sử dụng tiếng Anh”, “Kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS là rất quan trọng để đảm bảo chất lượng giáo dục”. Tuy nhiên, khi thực hiện thì giáo viên chủ yếu theo kế hoạch nội bộ chung của trường. Mặt khác, bộ tiêu chí của nhà trường giáo viên chưa vận dụng tốt, chưa cụ thể nên các tổ chuyên môn vẫn còn lúng túng khi thực hiện.

Chúng tôi đã xem xét trực tiếp các bản kế hoạch kiểm tra việc thực hiện hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS của 3 tổ chuyên môn ở các trường THCS quận Ninh Kiều và trao đổi thêm các nội dung khảo sát với một vài cán bộ quản lý và giáo viên, chúng tôi nhận thấy:

- Công tác kiểm tra, đánh giá việc thực hiện hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS chưa được hiệu trưởng các trường THCS triển khai một cách đồng bộ và đem lại hiệu quả, chủ yếu tập trung vào kiểm tra hoạt động sư phạm chung của giáo viên; thậm chí có 02 trường THCS chưa chỉ đạo lập kế hoạch kiểm tra việc thực hiện hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS; có 02 trường thì xây dựng được bộ tiêu chí phục vụ cho công tác đánh giá nhưng nội dung vẫn chưa cụ thể, chưa hợp lý và chưa đạt yêu cầu.

- Có 10 trường THCS đã tổ chức kiểm tra việc thực hiện hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS nhưng lại chưa đưa ra được những nhận xét, đánh giá cụ thể.

Như vậy, hiệu trưởng ở 02 trường THCS chưa thấy hết vai trò, tầm quan trọng của công tác kiểm tra, đánh giá việc thực hiện hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát

triển năng lực HS nên chưa có sự quan tâm đúng mức; công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động này chưa được tách rời với kiểm tra hoạt động sư phạm chung của giáo viên, chưa đi sâu vào kiểm tra, đánh giá chất lượng của hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS. Khi công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS chưa được hiệu trưởng chỉ đạo chặt chẽ, không những ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng hoạt động dạy học môn Tiếng Anh mà còn làm giảm hiệu quả công tác quản lý của nhà trường.

2.3.6. Thực trạng đảm bảo các điều kiện để quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Để tìm hiểu thực trạng đảm bảo các điều kiện quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, chúng tôi đã tiến hành điều tra và tham khảo ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên ở các trường THCS. Kết quả điều tra được thể hiện trong Bảng 6.

Bảng 6. Kết quả khảo sát đảm bảo các điều kiện để quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều

TT	Nội dung thực hiện	Mức độ đánh giá								ĐTB	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Điều kiện về cơ sở vật chất	108	67,50	30	18,75	22	13,75	0	0,00	3,54	1
2	Điều kiện về đội ngũ giáo viên	98	61,25	42	26,25	20	12,50	0	0,00	3,49	2
3	Điều kiện về chương trình và tài liệu giảng dạy	89	55,63	52	32,50	19	11,88	0	0,00	3,44	3
4	Hỗ trợ từ phụ huynh và cộng đồng	75	46,88	66	41,25	19	11,88	0	0,00	3,35	4

Kết quả khảo sát cho thấy các điều kiện để quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THCS quận Ninh Kiều được đánh giá ở mức độ khác nhau. Trong đó, điều kiện về cơ sở vật chất đạt ĐTB cao nhất (3,54), được xếp hạng 1, phản ánh sự quan tâm lớn đến cơ sở vật chất, mặc dù còn một số hạn chế trong việc sử dụng hiệu quả cơ sở vật chất trong tổ chuyên môn. Điều kiện về đội ngũ giáo viên xếp hạng 2 với ĐTB 3,49, cho thấy đội ngũ giáo viên có phẩm chất tốt nhưng còn thiếu sự chuẩn bị đầy đủ về năng lực quản lý và chuyên môn. Điều kiện về chương trình và tài liệu giảng dạy đạt điểm 3,44, cho thấy sự thiếu đầu tư trong tài liệu giảng dạy, ảnh hưởng đến chất lượng dạy học. Cuối cùng, hỗ trợ từ phụ huynh và cộng đồng có ĐTB 3,35, phản ánh sự tham gia của phụ huynh còn hạn chế, do điều kiện kinh tế khó khăn.

Nhìn chung, các điều kiện cần thiết cho việc triển khai dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS chưa được quan tâm đúng mức, đặc biệt là về chương trình, tài liệu và sự hỗ trợ từ cộng đồng. Điều này ảnh hưởng đến chất lượng dạy học môn Tiếng Anh tại các trường THCS quận Ninh Kiều và cần được cải thiện để đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục.

5. Kết luận

Kết quả khảo sát thực trạng hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS tại các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ cho thấy hầu hết cán bộ quản lý và giáo viên đã có nhận thức đúng đắn về các yêu cầu hướng phát triển năng lực HS. Trong quá trình giảng dạy, phần lớn giáo viên đã bắt đầu triển khai các hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng hướng phát triển năng lực HS, xây dựng kế hoạch giáo dục cũng như kế hoạch bài dạy nghiêm túc, bài bản và thực tế. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận nhỏ cán bộ quản lý và giáo viên chưa nhận thức đầy đủ và đúng đắn về sự quan trọng của việc phát triển năng lực HS, dẫn đến việc áp dụng các phương pháp dạy học hiệu quả chưa cao.

Mặc dù các trường đã có kế hoạch dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng hướng phát triển năng lực HS và tổ chức thực hiện khá nghiêm túc, công tác kiểm tra và đánh giá việc thực hiện cũng được chú trọng, nhưng công tác lập kế hoạch, tổ chức các hoạt động dạy học, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học vẫn còn mang tính hình thức, chưa đi sâu vào việc đánh giá chất lượng thực tế của quá trình dạy học. Việc chỉ đạo còn mang tính chung chung và chưa thực sự phản ánh được hiệu quả thực tiễn của việc triển khai các hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS.

Từ đó, cần có những biện pháp nâng cao nhận thức và cải thiện quy trình tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá, để đảm bảo việc triển khai định hướng phát triển năng lực HS được thực hiện hiệu quả hơn trong tương lai.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương. (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TU “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”*. Hà Nội.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình Giáo dục phổ thông (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018)*. Hà Nội.
- Lê, T. T. T., & Phạm, P. T. (2020). Quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh trong nhà trường phổ thông. *Tạp chí Giáo dục*, 492, 46-50.
- Nguyễn, M. K. (2019). Quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo tiếp cận phát triển năng lực học sinh trung học cơ sở. *Tạp chí Giáo dục*, số đặc biệt kì 3, tháng 5, 68-72; 99.
- Nguyễn, Q. C. & Nguyễn, T. M. L. (2012), *Đại cương khoa học quản lý*. Hà Nội: NXB Đại học Quốc Gia.
- Nguyễn, T. M. L. (2017). *Quản lý giáo dục và phát triển năng lực giáo viên trong bối cảnh giáo dục hiện đại*. Hà Nội: NXB Giáo dục Việt Nam.
- Richards, J. C. (2019). *The Role of Education Management in Teacher Development and Curriculum Design*. Cambridge University Press.